

HUSITSTVÍ

Obsahový cíl:

- Žák popíše, co vytýkal Jan Hus katolické církvi a jak husité na Jana Husa navázali.
- Žák vysvětlí, jaký program měli husité a jak jej realizovali.
- Žák popíše hlavní události a vyjmenuje hlavní osobnosti spojené s husitstvím.

Jazykový cíl:

Při práci s PL žák:

- doplňuje slovní zásobu k obrázkům a popiskům
- procvičuje vazbu *mohl(i) / nemohl(i)*
- použije spojky *aby / přestože / proto / protože*
- vyhledá slovesa použitá v textu

Žák bude v rámci skupinové a samostatné práce:

- vyhledávat informace v textu (samostatná práce, skupinová práce) a společně se spolužáky vybírat důležité informace při tvorbě zápisu
- poslouchat informace ostatních spolužáků, doptávat se, zapisovat informace v rámci práce na myšlenkové mapě
- vytvářet scénář a dialogy comicsu ve spolupráci se spolužáky

Slovní zásoba:

husité, pražské artikuly, přijímání pod obojí, majetek, pouť, defenestrace, zlé činy, Tábor, loupež, zemědělské nářadí, vozová hradba, výpravy, katolíci, (katolická) církev, kacířství, kalich, křížová výprava, křížák / křížáci, plenění, spanilé jízdy, umírnění, radikální církev, Bible, král, císař, šlechta, společenství, význam, velitel, neporažený, kázání, věřící, kacíř, odpuštění, mše, Bible, vojsko

Jazykové prostředky:

nelíbilo se mu..., byla/měla by být..., mohli.../nemohli..., mohl za peníze koupit..., říkal,že..., byl obviněn z kacířství, odsouzen, upálen, vzbouřili se, ne/chtěli..., nesmí mít majetek, konali, vyhodili z okna..., zemřel, založili město, v čele stáli..., peníze získávali loupežemi, roste význam, staví vojska, bojují/bojovali, najímají si..., porazil..., vyhlásil..., přitáhli do Prahy, vládli, zatkli, popravili, byl slepý, zvítězil, přišel o oko, války probíhaly, trpěli útoky, brali, napadali nepřítel, husité se rozdělili, dohodli se, byli první,kdo..., pít víno z kalicha (krev Krista) při bohoslužbě, kupovat odpustky, přijímat pod obojí, jíst oplatku (tělo Krista) při bohoslužbě, číst Bibli česky, poslouchat kázání česky, narodil se

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Možné aktivity k tématu:

Hádání pojmů

Vybraný žák si vylosuje jeden z pojmů, které jsou spjaty s probíraným obdobím. Zbytek třídy má za úkol klást otázky, na které může „neznámý“ odpovídat ANO-NE, a uhodnout, o jaký pojem se jedná.

Pojmy:

Jan Hus	církev	kalich	Jan Žižka	křížák	bitva u Lipan
---------	--------	--------	-----------	--------	---------------

Jazykové prostředky:

- Konkrétní jazykové prostředky, které dopomohou žákovi k vyjádření obsahu :

Co	Proč	kde
Je to osoba / věc / událost / instituce? Žil v ....? Měl ...? Byl to učitel / voják / velitel? Používali ho ...? Bylo to k ...?	Žáci hádají pojmy, mohou použít např. tyto začátky vět.	aktivita Hádání pojmů

Tvorba comicsu

Žáci jsou rozděleni do skupin. Každá skupina vytvoří comics podle zadání PL otázka č. 10.

Tvorba myšlenkové mapy

Žáci jsou rozděleni do skupin. Každá skupina vytvoří myšlenkovou mapu vycházející z oddílů 1, 2, 3 textu pro žáka OMJ. Cílem je ujasnit si hlavní příčiny a myšlenky husitského hnutí.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Husitství

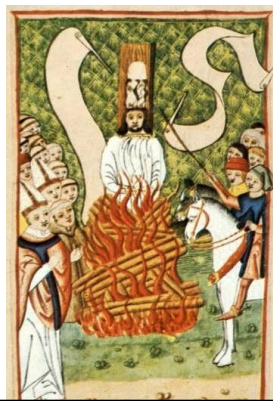
Učitel na univerzitě **Jan Hus** – nelíbilo se mu, co dělá církev: církev byla bohatá a ne chudá, jak měla být podle Bible, člověk si mohl za peníze koupit odpuštění za zlé činy. Jan Hus říkal, že když se církev nechovala podle Bible, nemusí ji lidé poslouchat. Byl obviněn z kacířství, **císař Zikmund** (syn Karla IV.) ho pozval k církevnímu soudu.

1

Jan Hus byl odsouzen a 6. 7. 1415 upálen.

Jan Hus

Upálení Jana Husa

■ Po smrti Jana Husa se lidé v Čechách vzbouřili proti katolické církvi.

■ **4 pražské artikuly (= články) – co chtěli husité**

1. svobodné kázání a výklad Bible

(I obyčejní lidé mohou číst bibli. U katolíků mohli číst bibli jen kněží.)

2. přijímání pod obojí

(Při mši pili husité víno z **kalicha** jako symbol krve Ježíše Krista a jedli kousky chleba jako symbol těla Ježíše Krista. U katolíků při mši jedli věřící kousky chleba, ale víno pil jen kněz.)

3. církev nesmí mít majetek (To se líbilo i šlechtě, proto se i šlechtici stali husity.)

4. trestání zlých činů (Husité si nemohli koupit odpuštění za zlé činy.)

Kalich

2

■ Husité konali tzv. **poutě** (= cesty) **na hory**, kde lidé pili víno z kalicha a poslouchali kázání husitských kněží.

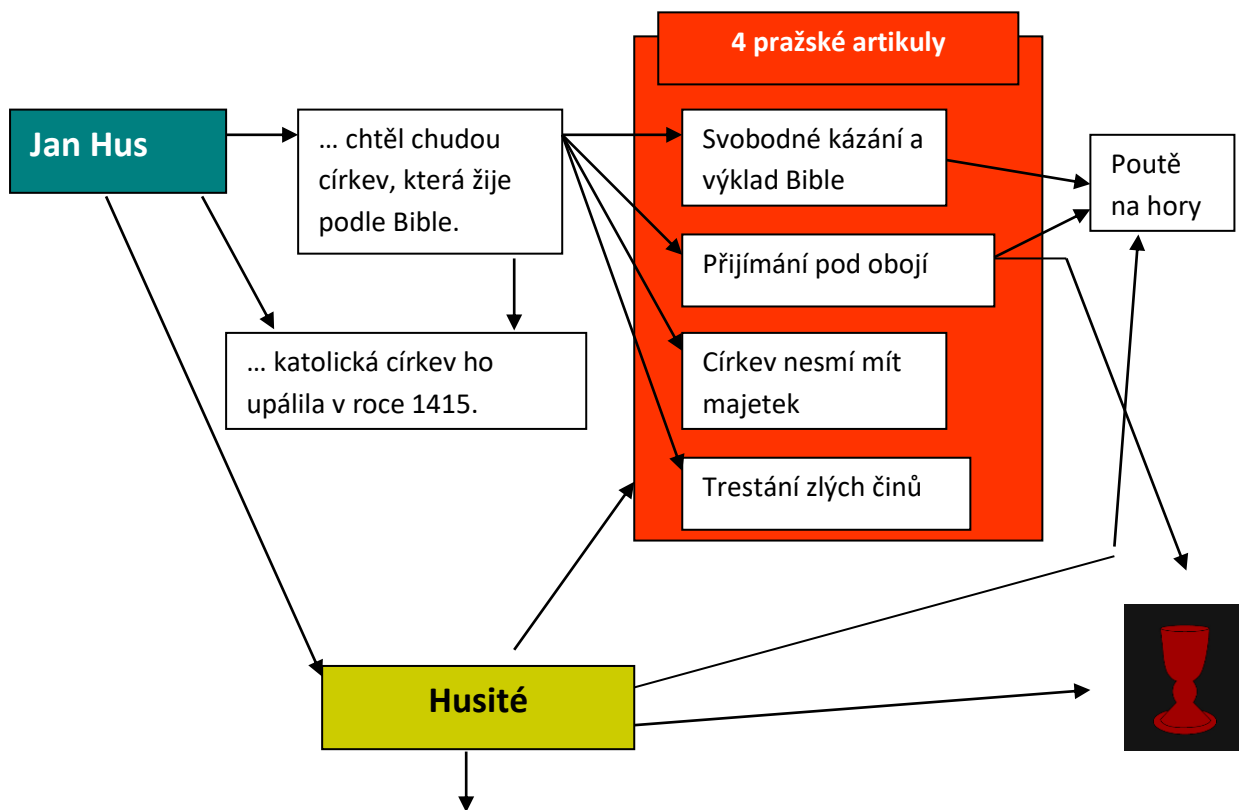
■ První pražské defenestrace – husité vyhodili několik nepřátel z okna pražské radnice.

■ Brzy **zemřel český král Václav IV.** a novým českým králem se měl stát jeho bratr císař Zikmund.

■ **Zikmunda ale husité nechtěli za českého krále**, protože říkali, že nechal upálit Jana Husa a navíc Zikmund **nechtěl uznat 4 pražské artikuly** – Čechy se staly státem **bez krále**.

Zikmund

Husité chtěli vytvořit nové **společenství lidí, které by žilo pouze podle Bible**

– **založili město Tábor**, kam se přestěhovali lidé ze 150 vesnic.

Všichni měli stejná práva a společný majetek – všechno, co měli, naházeli do sudů a peníze pak dostávali lidé, kteří je potřebovali.

V čele husitů stáli velitelé, kteří začali také organizovat vojsko. Peníze, které potřebovali, získávali také loupežemi např. v kostelech a kláštorech.

V době husitství **roste význam měst a obyvatel měst** – jednotlivá města a jejich obyvatelé staví svá vlastní vojska (buď sami bojují, nebo si najímají vojáky, aby bojovali za ně). V husitství se stalo vůbec poprvé, že město Praha, které patřilo králi, odmítlo krále Zikmunda poslouchat a dokonce proti němu bojovalo.

3

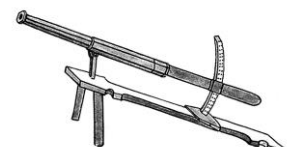
Proti husitům začal bojovat císař Zikmund a česká katolická šlechta.

4

- **Bitva u Sudoměře – velitel husitů Jan Žižka z Trocnova porazil své nepřátele.**
- Husité nebyli profesionální vojáci, ale obyčejní lidé a proto používali k boji nástroje, se kterými uměli dobře zacházet – **zemědělské nářadí, upravené k boji.**
- **Papež vyhlásil proti husitům křížovou výpravu** a jejím velitelem byl císař Zikmund – křižáci přitáhli až do Prahy. U Prahy bojovalo 30 000 křižáků proti 10 000 husitů. **Bitva na Vítkově (1420) – velitel husitů Jan Žižka z Trocnova porazil křižáky.** Křižáci bojovali hlavně na koních v těžkém brnění. Křižáci neměli proti **vozové hradbě** husitů šanci.
- I husité se mezi sebou někdy hádali. Například kněz Jan Želivský chtěl, aby vládli husitští kněží. Proto ho umírnění husité zatkli a popravili.
- V letech 1427 – 1433 byla většina Čechů husité (to znamená, že lidé dodržovali 4 pražské artikuly a nechtěli císaře Zikmunda za českého krále) a **jen málo měst bylo katolických.**

Vozová hradba – obdélník sestavený z vozů, za kterými se schovávali husité.

Husitské zbraně
řemdlich sudlice trasnice

Jan Žižka

Narodil se kolem roku 1360 v Trocnově.

Už jako dítě byl slepý na jedno oko.

Velitel husitů Jan Žižka z Trocnova zvítězil v mnoha bitvách – pod Vyšehradem, u Německého Brodu.

Při obléhání hradu Rabí přišel Jan Žižka i o své druhé oko.

I když byl slepý, zvítězil nad nepřáteli u Malešova (1424).

Zemřel v roce 1424 jako nikdy neporažený.

Socha Jana Žižky v Praze

5

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

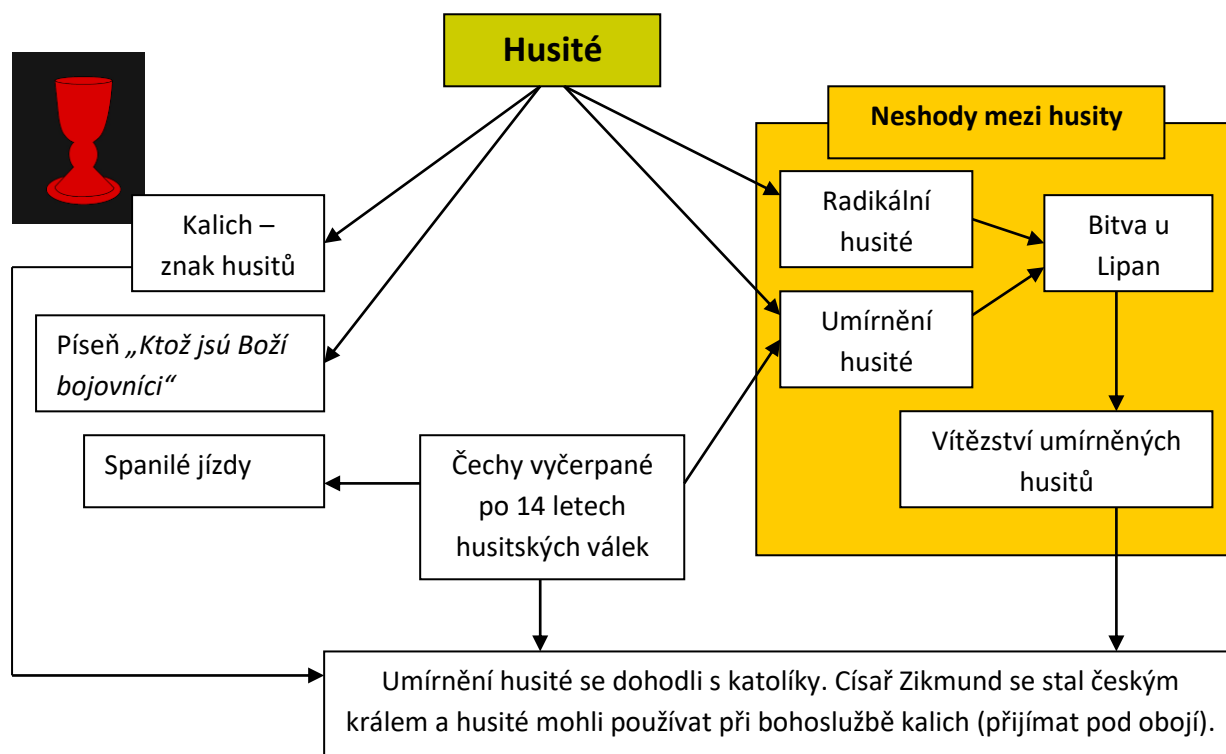
MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Husitské války

6

- Po smrti Jana Žižky z Trocnova byl velitelem husitů **Prokop Holý, který porazil několikrát křižáky**, kteří táhli do Čech. Nejslavnější bylo vítězství Prokopa Holého u Domažlic – křižáci prý utekli, když slyšeli **husity zpívat píseň „Ktož jsú Boží bojovníci“**.
- Husitské války probíhaly na území Čech. Obyčejní lidé na vesnicích velmi trpěli neustálými útoky a pleněním vojsk. Husité proto brzy začali dělat tzv. **spanilé jízdy = vojenské výpravy do okolních zemí**. Husité brali v cizině zásoby pro vojsko a napadali nepřítele Zikmunda v jeho zemi.
- Husitské války trvaly již 14 let a Čechy byly zničené a bez krále. Husité se rozdělili - byli **umírnění** (husitská města a husitská šlechta - chtěli se dohodnout s katolíky, aby války skončily) a **radikální** (hlavně husité z Tábora - nechtěli se dohodnout s katolíky).
- 30. května **1434** proběhla **bitva u Lipan**, kde proti sobě bojovali umírnění a radikální husité. Umírnění husité vyhráli a Prokop Holý zemřel → **konec husitských válek**.
- Umírnění husité se dohodli s katolíky. **Císař Zikmund se stal českým králem a husité mohli přijímat pod obojí** (jeden ze 4 pražských artikulů).
- **Čeští husité byli první, kdo zkusil bojovat s katolickou církví**. Později takto bojovali lidé například i v Německu, Anglii a Francii.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

1. Doplňte tabulku, použijte části vět pod tabulkou (některé můžete použít vícrát):

V katolické církvi ...	... lidé mohli ...	...
	... lidé nemohli ...	...
	... kněz mohl ...	...
Husité chtěli, aby ...	... lidé mohli ...	...
	... lidé nemohli ...	...
	... kněz mohl ...	...

pít víno z kalicha (krev Krista) při bohoslužbě   mít majetek   kupovat
 odpustky   přijímat pod obojí   jíst oplatku (tělo Krista) při bohoslužbě
 číst Bibli česky   poslouchat kázání česky

2. Doplňte správnou spojku: *aby / přestože / proto / protože*

Husité chtěli nové společenství lidí, ... založili město Tábor.

Každý hodil svoje peníze do sudu, ...měli společný majetek.

Husité loupili v kostelech a kláštorech, ... potřebovali peníze.

Některá města si najímala vojáky, ... za ně bojovali.

Město Praha odmítlo poslouchat krále Zikmunda, ... patřilo králi.

3. Spojte, co spolu souvisí:

přijít o oko

nefungovat

být neúčinný

přijít s vojskem

přitáhnout

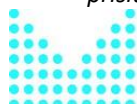
v životě neprohrát

zemřít nikdy neporažený

přestat vidět na oko

nebýt nikdy poražen

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

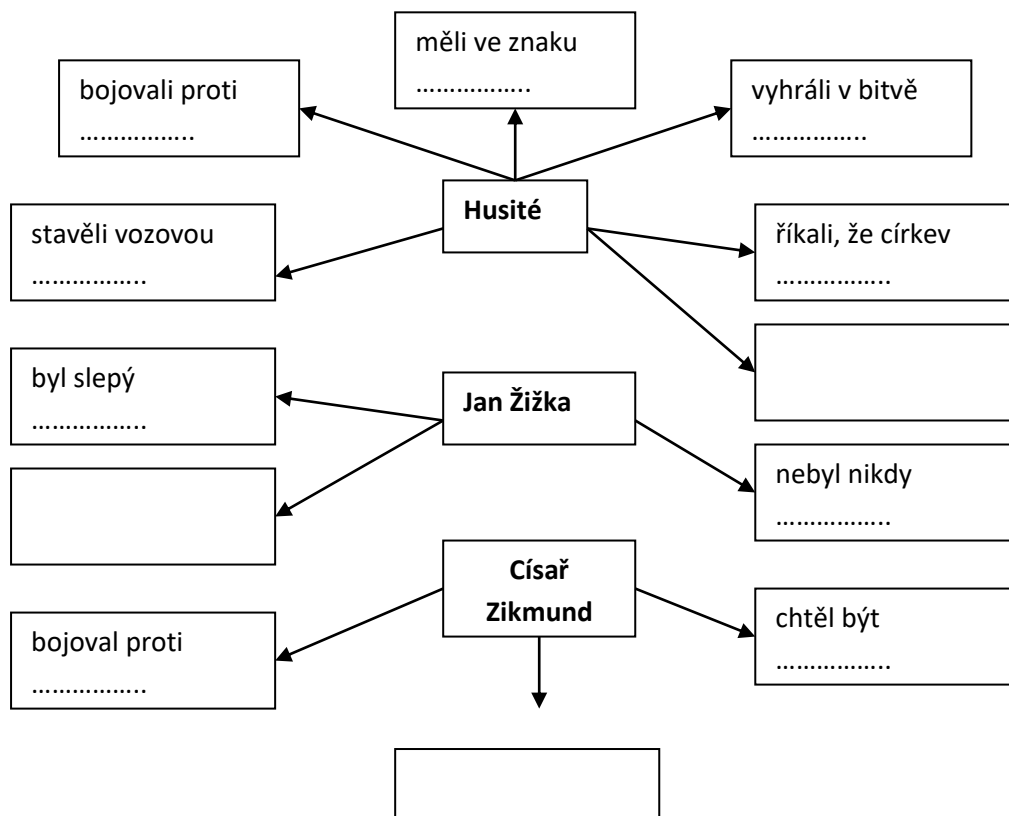

4. Seřad'te události (co bylo nejdřívě a co potom):

- upálení Jana Husa - bitva u Lipan - spanilé jízdy
- křížová výprava - první pražská defenestrace - 4 pražské artikuly

5. Do políček napište, co souvisí s husity.

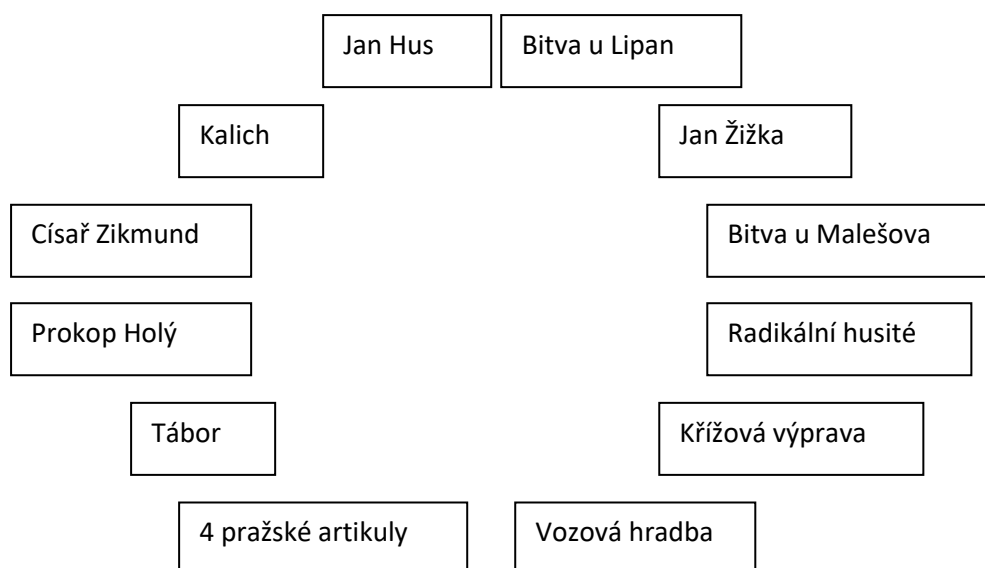
Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

6. Spojte čarou, co patří k sobě:

7. Vyberte správnou možnost:

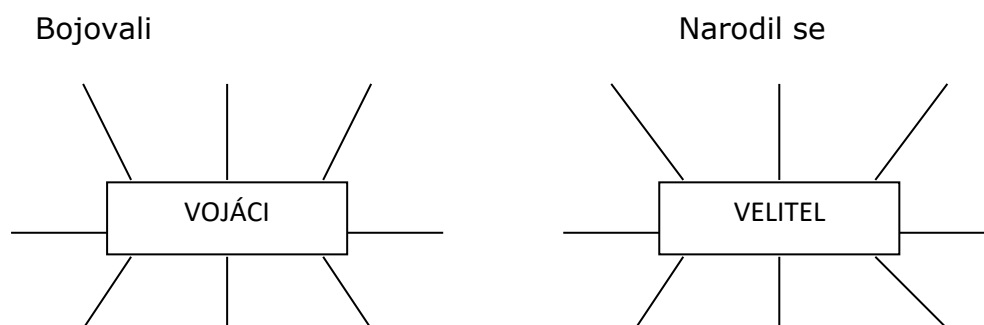
Husité měli ve znaku kalich / vozovou hradbu. Velitelem husitů byl císař Zikmund / Jan Žižka z Trocnova a velitelem křížáků byl císař Zikmund / Jan Žižka z Trocnova. Husité vyhráli / prohráli bitvu u Sudoměře. Nakonec se radikální / umírnění husité dohodli s katolíky a císař Zikmund se nestal / stal českým králem.

8. Napište, co je to vozová hradba. Nakreslete obrázek vozové hradby.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

9. Co dělali? Vypište vhodná slovesa z textu.

10. Nakreslete comics o tom, jak probíhaly husitské války. Použijte slova a věty z textů číslo 4 a 6.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Použité zdroje:

Obrázky:

[cit. 2015-12-06]. Dostupný pod licencí Creative Commons a Public domain na WWW :

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kosovo_Armed_Forces.jpg>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Iranian_Revolution#/media/File:Iranian_Revolution_in_Shahyad_Square.jpg>

<<https://pixabay.com/cs/kalich-poh%C3%A1r-drink-1297234/>>

<<https://pixabay.com/cs/bible-kniha-katolick%C3%BD-k%C5%99es%C5%A5ansk%C3%A1-1297745/>>

<<http://maxpixel.freegreatpicture.com/Coat-Of-Arms-Knight-Shield-Cross-Isolated-Crusader-2939429>>

<<http://maxpixel.freegreatpicture.com/Knight-Clothing-Helm-Swords-Sword-Fight-Weapon-2611672>>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Hus#/media/File:Jan_Hus_at_the_Stake.jpg>

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stimmer_Jan_Hus.jpg>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Husitsk%C3%A9_zbran%C4%9B#/media/File:Klassischer-Flegel.jpg>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Hus#/media/File:Muttich,_Kamil_Vladislav_-_Mistr_Jan_Hus_na_hranici_v_Kostnici_1415.jpg>

<commons.wikimedia.org/wiki/Category:Indulgences#/media/File:Jeorg_Breu_Elder_A_Question_to_a_Mintmaker_c1500.png>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Husitstv%C3%AD#/media/File:Hussite_banner.png>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Zikmund_Lucembursk%C3%BD#/media/File:Zikmund_Zho%C5%99elecka_radnice.jpg>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Husitsk%C3%BD_bojov%C3%BD_v%C5%AFz#/media/File:Wagenburg.jpg>

<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Tarasnice#/media/File:Tarasnice.jpg>>

+ autor výukového materiálu

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

